

Ny viden om recovery

Du sidder med nyhedsbrevet om forskning på recovery-området. Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery udarbejder og redigerer nyhedsbrevet, og udsender det 3 gange om året.

Nyhedsbrevet er inddelt i 3 afsnit:

- Ny international forskning
- Ny forskning fra Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery
- Nyt om konferencer eller andre arrangementer

God læselyst!

Næste nyhedsbrev kommer i april 2019. Har du lyst til at bidrage med din egen forskning på området, er du meget velkommen til at kontakte os.

Skriv til helle.01.rasmussen@regionh.dk.

Redaktionel ansvarlig: Lisa Korsbek, seniorforsker og forskningsleder

Lay out: Helle Rasmussen, AC-konsulent

Ny international forskning

Formidling af udvalgt, spritny, international forskning på recovery-området

Du finder resumé af nye, internationale publikationer på recovery-området. Publikationerne er valgt på baggrund af en litteratursøgning i PubMed med søgeordene: Mental Health and recovery. Søgningen er begrænset til publikationer, der er registreret i PubMed siden 30. maj 2018, og blev foretaget den 30. oktober 2018. Den gav 568 resultater og i gennemgangen af dem, fokuserede vi på publikationer, der tydeligt formidler resultater og viden inden for recovery.

Det vil sige på studier og artikler om tiltag, interventioner og tilgange, der eksplicit knytter sig til recovery-tænkningen. Derfor vil de studier, vi formidler, ofte være studier om fx recovery-skoler, peer-støtte, fælles beslutningstagning og lignende metoder, der kan styrke en recovery-orienteret tilgang og kultur.

Vi har valgt at formidle resultater inden for disse 3 områder:

- [Recovery-skoler: Hvad er deres virkningsmekanismer og hvad siger virkningsmodellen om effekter på deltagere med brugerbaggrund?](#)
- [Implementering af en personcentreret tilgang i klinisk praksis: Hvilken betydning har personalets viden om recovery](#)
- [Brugen af apps i psykiatrien blandt andet til at støtte recovery: Den seneste udvikling?](#)

Ny forskning på Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery

- [Recovery-orienteret praksis på psykiatriske sengeafsnit: Et observationsstudie](#)
- [Recovery-orienteret praksis på sengeafsnit: En ph.d.-afhandling forsvaret i september 2018](#)
- [Undervisning af sundhedsprofessionelle i recovery: Resultater fra en co-produceret undervisning i Region Hovedstadens Psykiatri](#)
- [Forskningsophold på Yale](#)
- [Forskning i fælles beslutningstagning](#)

Nyt om konferencer eller andre arrangementer

- [ENMESH 2019 \(European Network for Mental Health Service Evaluation\)](#)
- [Refocus Recovery Conference 2019](#)
- [Ph.d.-forsvar på kompetencecentret i januar 2019](#)

Nyhedsbrevet er forfattet af:

Anna Kristine Waldemar, postdoc

Michaela Høj, ph.d.-studerende

Tobias Vitger, ph.d.-studerende

Christine Larsen, sygeplejerske, Master i Sundhedspædagogik

Lisa Korsbek, seniorforsker

Ny international forskning

Ny international forskning om recovery

Recovery-skoler: Hvad er deres virkningsmekanismer og hvad siger virkningsmodellen om effekter på deltagere med brugerbaggrund?

Mechanisms of action and outcomes for students in recovery colleges

Rebecca Toney, Daniel Elton, Emma Munday, Kate Hamill, Adam Crowther, Sara Meddings, Anna Taylor, Claire Henderson, Helen Jennings, Justin Waring, Kristian Pollock, Peter Bates, Mike Slade

Psychiatric Services, Epub ahead of print, 2018 [doi: 10.1176/appi.ps.201800283](https://doi.org/10.1176/appi.ps.201800283)

En engelsk forskningsgruppe har gennemført et systematisk litteraturstudie om recovery-skoler og på det grundlag udarbejdet en model for recovery-skolers virkningsmekanismer og effekter på kursister med brugerbaggrund. I alt 44 publikationer blev inkluderet i litteraturgennemgangen. 10 af dem blev vurderet som de afgørende publikationer og efterfølgende analyseret i samarbejde med et brugerpanel bestående af mennesker med brugererfaring og pårørende. I analysen blev en række foreløbige kategorier identificeret og anvendt i analysen af de øvrige 34 publikationer. Analysen resulterede i en model, som blev diskuteret og vurderet mht. bl.a. troværdighed af et panel bestående af folk med brugerbaggrund, recovery-skole-kursister, ledere, klinikere og kommunale samarbejdspartnere

I den endelige udgave af modellen blev fire overordnede virkningsmekanismer for kursister med brugerbaggrund fremhævet. Recovery-skoler:

- fremmer empowerment via et støttende miljø, der anvender et recovery-orienteret sprog og skaber valgmuligheder hos kursisterne
- muliggør kursisternes dannelse af nye relationer med andre mennesker på tværs af roller som fx. klinikere, brugere og pårørende
- faciliterer personlig udvikling ved aktiv inddragelse af kursisters egne erfaringer og oplevelser og ved at fokusere på styrker og potentialer og på erfaringsdelingen
- skaber en positiv ændring i magtbalancerne mellem klinikere og brugere ved at klinikere og brugere sammen tilrettelægger og udfører undervisningen og deltager som kursister på lige vilkår.

Samtidig angiver virkningsmodellen mulige effekter på recovery-skolers kursister med brugerbaggrund på to overordnede områder:

- øget selvtillid, optimisme, positiv selvopfattelse, øget modstandsdygtighed og velbefindende
- positive forandringer i kursisternes liv vedrørende beskæftigelse, sociale rammer og brug af serviceydelser i behandlingspsykiatrien.

Forskningsgruppen konkluderer, at modellen både kan anvendes som et redskab til at identificere mennesker, som kan have et særligt stort udbytte af at deltage som kursister på en recovery-skole, samt som et redskab til formelt at evaluere skolernes indsatser.

Implementering af en personcentreret tilgang i klinisk praksis: Hvilken betydning har personalets viden om recovery?

Do providers know what they do not know? A correlation study of knowledge acquisition and person-centered care

Elizabeth B. Matthews, Victoria Stanhope, Mimi Choy-Brown, Meredith Doherty
Community Mental Health Journal, 54(5), 514-520, 2018

Et amerikansk studie har undersøgt, om der er en sammenhæng mellem personalets viden om recovery, og de barrierer de oplevede i forhold til at implementere en personcentreret tilgang i klinisk praksis.

Den personcentrerede tilgang (Person-Centered Care, PCP), som man undersøgte, er en manualiseret tilgang, hvor omdrejningspunktet er patientens egne mål i behandlingen, og som også handler om at fremme en recovery-orienteret praksis.

Baggrunden for studiet er tidligere forskning, der peger på, at en implementering af nye tilgange ligeligt afhænger af medarbejdernes viden om de underliggende, værdimæssige principper i interventionen, og om praktiske metoder, der skal implementeres. Der er dokumentation for, at behandlere har en tendens til at overvurdere, i hvor høj grad de i praksis arbejder personcentreret; dette gælder i særdeleshed medarbejdere med en kortere uddannelse.

I en analyse af svar fra 224 behandlere i to stater i USA sammenligner studiet behandlernes viden om recovery med deres selvrapporterede personcentrerede adfærd over for patienterne. Behandlerne blev spurgt om tre mulige barrierer for implementering af en personcentreret indsats, som kunne afspejle deres (manglende) recovery-perspektiv:

- om de opfattede patienters manglende motivation som en barriere?
- om en barriere var, at patienterne ikke formåede at træffe fornuftige beslutninger, hvis de fik mere indflydelse?
- om de vurderede, at patienterne er for syge til at kunne indgå som partnere i planlægningsproces omkring behandlingen.

Studiet viser, at 52% svarede ja til minimum en af barriererne. Svarene viste, at jo mere behandlerne vidste om recovery, des mindre tilbøjelige var de til at svare ja til ovenstående barrierer. Det var især personale med mindst viden om recovery, som i højest grad vurderede, at de havde implementeret den personcentrerede tilgang i deres praksis. Studiet viste også, at det oftere var personale med en kortere uddannelse, der sagde ja til barriererne.

Studiet konkluderer, at behandlere, som mangler viden om de recovery-principper, som ligger til grund for en personcentreret tilgang, i højere grad vil forklare årsagen for at en mislykket implementering ud fra ikke-recovery orienteret forståelsesramme.

Studiet indikerer endvidere, at viden spiller en stor rolle, når en ny praksis skal implementeres, specielt når det handler om at implementere en praksis, som repræsenterer et anderledes så værdisæt som recovery. En manglende viden kan således stå i vejen for behandlernes åbenhed for at adoptere og skabe mening i den nye praksis, og den manglende viden vil også have betydning, når de evaluerer denne nye praksis.

Hvis man vil sikre en succesfuld implementering af personcentrerede tilgange og behandling med udgangspunkt i patientens egne mål, er det derfor essentielt at undersøge og eventuelt styrke den underliggende viden om recovery.

Brugen af apps i psykiatrien til blandt andet at støtte recovery: Den seneste udvikling?

Recent developments in the use of smartphone interventions for mental health.

Mehrotra, S., Tripathi, R.

[Current Opinion in Psychiatry, 31\(5\), 379–388, 2018](#)

En ny litteraturgennemgang forsøger at give et overblik over, hvad forskningen i løbet af de seneste år har fundet ud af angående smartphone apps til brugere af psykiatrien. Baggrunden er en hurtigt voksende mængde litteratur om, hvordan apps kan bruges til forebyggelse, håndtering eller behandling i psykiatrien.

Til artiklens primære analyse indgik i alt 165 forskningsartikler fra perioden april 2017 - april 2018, størstedelen af disse var om depression og angst, svære psykiske lidelser samt stof- og alkoholmisbrug. Forfatterernes gennemgang af disse forskningsartikler udledte 6 gennemgående temaer:

- hvordan man i psykiatrien kan styrke app-brugeres engagement og brugsmønstre
- perspektiver og holdninger hos patienter, klinikere og andre centrale aktører om apps til psykiatrien
- hvordan apps til psykiatrien kan støtte recovery samt forebygge psykiske lidelser (særligt alkohol- og stofmisbrug)
- faktorer forbundet med effekter i interventioner, der undersøger apps til psykiatrien
- kvaliteten af de offentlige tilgængelige apps til psykiatrien
- hvordan apps til psykiatrien kan støtte brugerne med få ressourcer

Disse brede og overlappende temaer giver et hurtigt indblik i, hvad forskning om brugen af smartphone-apps i psykiatrien har beskæftiget sig med i løbet af det seneste år.

Studiet konkluderer, at brugen af mobile sundhedsteknologier, herunder smartphone-apps, bør tænkes ind og tilbydes som en fast del af sundhedssystemet fremfor at være sidestående produkter. Studiet anbefaler derfor, at behandlere i psykiatrien klædes bedre på til en facilitering af samarbejde og fælles beslutningstagning med patienter om brugen af apps i den psykiatriske behandling. Studiet peger samtidig på behovet for effektstudier af høj kvalitet til at vurdere effekten af at bruge apps i psykiatrien.

Ny forskning på Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery

Recovery-orienteret praksis på psykiatriske sengeafsnit: Et observationsstudie

Recovery-oriented practice: Participant observations of the interactions between patients and health professionals in mental health inpatient settings

Anna Kristine Waldemar, Bente Appel Esbensen, Lisa Korsbek, Lone Petersen, Sidse Arnfred
International Journal of Mental Health Nursing, Epub ahead of print, 2018, [doi: 10.1111/inm.12537](https://doi.org/10.1111/inm.12537)

Anna Kristine Waldemar har som et led i sit ph.d.-studie lavet et observationsstudie for at undersøge, hvordan recovery-orienteret praksis kommer til udtryk i interaktionen mellem patienter og personale i forbindelse med beslutningstagning, planlægning og udførelse af behandling på psykiatriske sengeafsnit. Deltagerobservationer blev gennemført på i alt to psykiatriske sengeafsnit, henholdsvis et åbent og et lukket afsnit, over en periode på to måneder, i alt 84 timer. Observationerne fulgte en fokuseret guide inspireret af en international recovery skala (Recovery Self-Assessment skalaen). Feltnoter fra observationerne blev analyseret ved hjælp af kvalitativ indholdsanalyse.

Resultaterne fra studiet peger på at sundhedspersonalet italesætter og forstår recovery-orienterede principper, udgangspunktet i patientens personlige mål og nødvendigheden af et samarbejde med patienterne. Men studiet peger samtidig på, at interaktionerne mellem patienter og sundhedspersonale overvejende tager form som et symbolsk samarbejde. Selv om der løbende forhandles om aspekter omkring behandlingen, er det sundhedspersonalet, der har beslutningskraften, og ofte bliver beslutninger truffet af sundhedspersonalet, før de har talt med patienten. Patienternes indflydelse på fx den medicinske behandling begrænser sig et valg mellem præparater, dosis og tidspunkt for indtagelse.

Studiet viser samtidig, at patienterne kan blive mødt af en inkonsekvent tilgang og modtage forskellige og nogle gange modsatrettede beskeder og information fra sundhedspersonalet, og at personalet ofte må navigere efter mange forskellige og indbyrdes stridende faktorer: Patienternes individuelle behov, afsnittets rammer og regler samt deres egne, personlige holdninger til behandling og pleje. Interaktionerne mellem patienterne og personalet er influeret af konkurrerende behov, såsom at holde ro på afdelingen og at imødekomme pårørendes bekymringer. Særligt er behovet for at skabe sengepladser dominerende og må ofte prioriteres over patienternes individuelle behov.

Studiet konkluderer derfor, at recovery-orienterede principper om samarbejde, valg og patienters personlige mål, ønsker og præferencer reflekteres i retorikken i interaktionerne mellem patienter og personale. Men at de forhandles inden for en begrænset ramme, hvor personalet har den overordnede beslutningskraft, og kan underkendes af konkurrerende hensyn.

Recovery-orienteret praksis på sengeafsnit: En ph.d.-afhandling forsvaret september 2018

Recovery orientation in clinical practice: how does it unfold in mental health inpatient settings?
Anna Kristine Waldemar. Københavns Universitet, Det sundhedsvidenskabelige fakultet, 2018

Anna Kristine Waldemar forsvarede den 14. september 2018 sin ph.d.-afhandling i auditoriet på Psykiatrisk Center Ballerup. Ph.d.-studiet består af 3 delstudier, som fra hver sin vinkel beskæftiger sig med forskningsspørgsmålet: Hvordan udfolder recovery-orienteret praksis sig på psykiatriske sengeafsnit?

Det første delstudie er et litteratur-review, hvor formålet var at undersøge, i hvilken udstrækning en recovery-orienteret tilgang synes at være integreret i den kliniske praksis på psykiatriske sengeafsnit. En systematisk litteratursøgning og inkluderingsproces blev udført for at identificere og inkludere videnskabelige forskningsartikler omhandlende recovery og recovery-orienteret praksis på psykiatriske sengeafsnit. Otte forskningsartikler blev inkluderet og analyseret i en kvalitativ indholdsanalyse.

Det andet delstudie er et interviewstudie, hvor formål var at undersøge, om recovery-orienterede indsatser reflekteres i patienters oplevelser af den pleje og behandling, de modtager på psykiatriske sengeafsnit. Semistrukturerede interviews med 14 indlagte patienter på psykiatriske sengeafsnit blev udført med en interviewguide inspireret af en international recovery-selv-vurderingsskala (Recovery Self-Assessment Scale). Interviewene blev transskriberet og efterfølgende analyseret gennem en kvalitativ indholdsanalyse.

Det tredje delstudie er et observationsstudie, hvor formålet var at undersøge, hvordan recovery-orienteret praksis reflekteres i interaktionen mellem patienter og personale i behandling og behandlingstilgange på psykiatriske sengeafsnit. Deltagerobservationer blev foretaget på to psykiatriske sengeafsnit, henholdsvis et åbent og et lukket afsnit, over en periode på to måneder, i alt 84 timer. Observationerne fulgte en fokuseret guide inspireret af den internationale recovery selv-vurderingsskala (Recovery Self-Assessment skalaen). Feltnoter fra observationerne blev analyseret ved hjælp af kvalitativ indholdsanalyse.

Afhandlingens konklusion er, at en recovery-orienteret praksis udfolder sig i begrænset omfang og på begrænsede præmisser på psykiatriske sengeafsnit. Det udfolder sig i bevidstheden og i retorikken hos sundhedspersonalet og i retorikken omkring interaktionerne mellem patienter og personalet, men udmøntes ikke i samme grad i de konkrete handlinger i den kliniske praksis og i patienternes oplevelser. Afhandlingen konkluderer yderligere, at en recovery-orienteret praksis underkendes af to faktorer: Et traditionelt behandlingsparadigme med fokus på symptomer og hurtig stabilisering (remission fremfor recovery) og et konkurrerende hensyn til andre faktorer såsom den organisatoriske drift.

Afhandlingen kan findes på hjemmesiden for Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery og via dette [link](#).

Undervisning af sundhedsprofessionelle i recovery: Resultater fra en co-produceret undervisning i Region Hovedstadens Psykiatri

Coteaching Recovery to Mental Health Care Professionals

Christine Larsen, Mads Lange, Kim Jørgensen, Kristen Kistrup, Lone Petersen

Psychiatric Services 69(6), 620-622, 2018

Du kan downloade artiklen [her](#)

I perioden 2013-14 blev alle ansatte i Region Hovedstadens Psykiatri med klinisk arbejde undervist i recovery på én dags workshop. I alt blev der afholdt 148 workshops med cirka 3.700 deltagere. Baggrunden var regionens fokus på udviklingen af psykiatrien i en mere udpræget recovery-orienteret retning og ønsket om at alle medarbejdere med klinisk arbejde derfor fik indsigt i og viden om recovery-orienterede principper, værdier og tilgange. Undervisningen blev udviklet og afviklet co-produceret, dvs. i et ligeværdigt samarbejde mellem en underviser med en sundhedsprofessionel baggrund og erfaring som behandler i psykiatrien og en underviser med personlige levede erfaringer af sygdomsforløb og recovery-processer. Selve undervisningsprogrammet bestod af forskellige vidensoplæg om recovery, af øvelser og af en personlig historie fra underviseren med levede erfaringer.

Der var 2.042 besvarelser på evalueringen af undervisningen og i alt 200 sider med kommentarer. Svarene på evalueringen viste, at deltagerne havde fået mere viden om og indsigt i recovery. 84% mente samtidig, at der skulle udvikles en mere recovery-orienteret kultur, og endelig mente mange, at det var en vigtig del af undervisningen, at de to undervisere havde en forskellig baggrund. Nogle af evalueringens kommentarer omhandlede et ønske om at få undervisningen mere tilpasset deres specifikke afdeling og speciale. Nogle kommentarer gav samtidig udtryk for, at deltagerne undertiden følte sig talt ned til, da de allerede arbejdede recovery-orienteret. Konklusionen på evalueringen var, at deltagerne fandt, at især den personlige historie og det forhold, at underviserne havde en forskellig baggrund og dertil knyttede forskellige indfaldsvinkler og perspektiver bidrog til en kvalificeret forståelse af, hvad recovery og en recovery-orienteret kultur og praksis indebærer og betyder.

Et forskningsophold på Yale (Program for Recovery and Community Health)

Som en del af sit ph.d studie har Michaela Høj været på et forskningsophold på det anerkendte Yale Universitet under Program for Recovery and Community Health (PRCH), der ledes af Larry Davidson, en af de internationalt førende recovery-forskere gennem flere årtier.

Forskerne tilknyttet Program for Recovery and Community Health er bl.a. eksperter i narrative studier inden for recovery-området og kunne yde det danske studie ved Michaela Høj god sparring til de narrative analyser i ph.d. studiets videnskabelige artikler. Ydermere gav opholdet en generel indsigt i de mange spændende aktiviteter og tilgange under forskningsprogrammet.

Her skal fremhæves deres arbejde med at implementere personcentrerede værktøjer til arbejdet med personlige mål i psykiatrien og et innovativt paraply-projekt omkring "citizenship" ("borgerskab/-rettigheder") med fokus på social inklusion og integration i lokalsamfundet. Den konceptuelle ramme for citizenship-projektet er udviklet på PRCH, hvor graden af citizenship dels defineres efter hvor stærke de rettigheder, ansvar, roller og ressourcer, som samfundet stiller til rådighed gennem offentlige institutioner, er, og dels efter hvor tætte relationer, støttende sociale netværk og involveringen i lokalmiljøet er. Et eksempel på et citizenship-projekt er f.eks. en brugerstyret gruppe, hvor deltagerne i gruppen definerer og igangsætter initiativer, der skal medvirke til at styrke lokalsamfundet. Man kan læse meget mere om de mange projekter [her](#)

Forskning i fælles beslutningstagning

I tilslutning til det igangværende randomiserede studie på effekten af at bruge en app til patientaktivering og til understøttelse af fælles beslutningstagning hos unge mennesker i behandling med en diagnose inden for skizofreni-området ([Momentum Trial](#)) arbejdes der aktuelt med udvikling af en opfølgende, kvalitativ undersøgelse med observationer og interviews. Derudover igangsættes en spørgeskemaundersøgelse af lægers beslutningspræferencer i psykiatrisk behandling og den følges op med kvalitative interviews.

Nyt om konferencer eller andre arrangementer

ENMESH 2019 (European Network for Mental Health Service Evaluation)

Næste ENMESH konference finder sted i Lissabon juni 2019 og er åben for abstract submission. Læs mere [her](#)

Den populære Refocus Recovery Conference, der afvikles hvert andet år, finder sted i Nottingham i september 2019. Læs mere [her](#)

Michaela Høj indleverede i september 2018 sin ph.d.-afhandling. Den har titlen: Implementation, development and practice of the recovery-oriented and educational model RENEW-DK. A qualitative investigation of practice change in support of young people with mental health difficulties in a mental health center and an employment center.

Vi forventer, at forsvaret for afhandlingen finder sted i januar 2019. Forsvaret vil foregå på Psykiatrisk Center Ballerup. [Her](#) vil du kunne se dato og tidspunkt, når vi kender det.